

— Mrčes izpraviš iz kleti, ako postaviš vanjo navpik novo in svežo brezovo metlo. Mrčes, zlasti stonoga i. dr., skrije se v brezovo metlo, v katero prav rad zleze. Ako potem ven neseš brezovo metlo, otreseš ali vtakneš jo v vročo vodo, pomoriš lahko hitro vse živali, ki so se poskrile v metlo.

— Rman (Schafgarbe) po mnogih skušnjah prežene muhe in brenclje konjem in drugi živini tako gotovo, da je to zelišče, katero pozna vsak pastir in ki raste povsod, najboljša pomoč zoper mrčese, ki včasih hudo nadlegujejo živino.

— Zajcev se obvaruješ v drevesnici, ako obesiš nekaj petrolejevih luči po drevju v drevesnici. Tako saj trdi vrtnar Goll v Bissingu.

— Da ne rjavijo žebliji, kateri se zabijajo v les, zbelijo se v ognju toliko, da so rdeči, in potem se de-nejo precej še zbeljeni v laneno olje.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

73.

Arabska.

Arabska je največi poluotok na vsem svetu; obliva ga perzijansko, indijsko in rudeče morje. Ta skoro nič razdrti poluotok je dosti visoka planjava, ki je pokrita večinoma z golimi skalami, ob stranéh pa jo ograjajo v stopnje zraščene gore, ki so na vzhodu in zahodu z gozdi odete. Osrednja planjava Nedžd je zelo malo poznata, sodijo, da je večinoma peščenina, brez vode in drevja, v marsičem podobna Afriki.

Podnebje je zelo suho in soparno, tako, da so ob rudečem morju kraji, ki jih uvrstujejo med najtoplejše na svetu. Po severnih krajih veje pripekajoči samum, po južnih primorjih pa vlažni monsun.

Arabska ima malo vodá, velike reke nima nobene, tudi ne večega jezera, kolikor do sedaj znamo; ima le nekaj malega brežnic in pustinskih rek.

Flora arabska je malo poznata do sedaj. Severne in notranje pokrajine imajo menda prav take biline, kakor Sahara, krasna vegetacija pa se razgrinja ob rudečem morju, kakor nam je to sporočil botanik Forskal. Najbolje na glasu v Arabski je kava in razne dišavine.

Tudi favna arabska ni kaj prida poznata, slična je menda saharski; ima toraj velblode, opice, bivoló, antilope, divje konje, koze, zajce, zebre, hijene, šakalje, leve, štruce, orle in druge ptice.

Stanovnikov je v Arabski do 4.000.000, drugi pa zatrjujejo, da jih je tudi 6.000.000. Ločijo se na severne kočevnike, katerim se v obče velí Arabci, in na južne Himjarite. Razen teh je nekaj Judov, Turkov, črncev, Baniajanov in Samaulov. Po primorskih mestih so se naselili tudi Evropejci. Severni narod je vitke postave, lepo raščen, podolgastega obraza, širokega čela, črnih oči in las, jako krasnih belih zob, nekoliko zavaljenih ali debelih žnabelj in smelega pogleda. Hvalijo njegovo

junaštvo in velikomiselnost, ali ti lastnosti potemnuje njegova ohola in prekanjena okrutnost. Z vojskami islamskimi se je razširil po velikem kosu severne Afrike, po vzhodnem obrežju Madagaskarja, po Siriji, po Perziji in po Mali Aziji. Koliko duš šteje v sami Arabski, to se niti približno ne more povedati, kajti sedaj govoré arabski tudi Himjariti, ki so narod politiški potlačen in iznarodjen. Razloček obeh narodov prikazuje se najbolje v načinu življenja. Pravi Arabci so kočevniki (Beduinci), a Himjariti so poljedelci; prvim se studi delati na polji, in stalni dom jim je znak robstva. Arabca živí velblod, ovca in datelj, ako bi tega ne imel, ne vé, kaj bi začel. Velblod mu daje tudi še dlake za plašč in šotor. Goveje živine, oslov in mezgov ima Arabska primeroma malo, temveč pa ima konj, ki slovó po vsem svetu, vzlasti oni z Nedžda.

Razen rži in ječmena prideluje Arabec tudi rižo, duro in deteljo. Najvažnejši pridelek pa je kava, vzlasti v Jemenu. Na vrtu sadí čebulo, melone, ananase, margarane in smokve. Z divjih gozdnih bilin so na glasu one, s katerih se kadilo dobiva.

(Dalje prihodnjič.)

Podučne stvari.

Nasledki „šnopsa“.

Plahtač.

(Dalje.)

Ubogi stric in drugi domači, se ve, da so mu tudi vse verjeli; ves sum izvršene tatvine padil je na — v tem obziru — nedolžne tatove.

Po nepoštenem potu prisleparjeni in ukradeni denar je Friceta vedno bolj mikal. Pri stricu ni smel in ni mogel ž njim na dan. Zaprošil je strica, opomnivši mu, da je, kakor se kaže, ž njim vred v štacuno njegovo tudi nesreča prišla, dasiravno se je ves čas z vsemi močmi prizadeval, stricu le koristiti, da bi mu napravil spričevalo o popolni izurjenosti trgovskim pomočnikom. Rad bi šel malo po svetu si sreče poiskati in pri kakem drugem trgovcu v službo stopiti. Stric, kojega bil je Frice sè svojo jezičnostjo popolno preslepil in za-se pridobil, udal se je; napravil je svojemu stričniku dobro spričevalo o sposobnosti trgovskega pomočnika. Povrhu tega obdaroval ga je tudi za pot v tuj svet precej dobro še z denarjem ter mu priporočal, da, ako mu Bog kako dobro službo nakloni, naj bode svojemu gospodarju pokorno-udan, poslušen, zvest in pošten, kakor se to pravemu kristjanu spodobi. Frice mu je vse za žive in mrtve obetal, a se mu za te lepe nauke tudi kaj presrčno zahvalil. Delal se je tako same hvaležnosti ginja, da je imel vse solzne oči.

Kar je hudobni Frice nameraval, dosegel je vse. Sedaj bila je temu hudobnemu nehvaležnežu, sleparju in tatu prva skrb, na skrivnem prisleparjene in ukradene denarje lepo na dno svoje popotne torbe med drugo